

6

טיפים רפואיים

אמצעים לגירוי כימי (גז מדמיע וגז פלפל)

גז מדמיע וגז פלפל מפוזרים לרוב בשתי דרכים: בתור תרסיס או באמצעות מיכל/רימון.

פגיעות אפשריות ודרכי טיפול:

עיניים - דמעות, כאב, אדמומיות, עוויתות עפעפיים, שטטוש זמני של הראייה.

* לשטוף בכמות גדולה של מים.

* להסיר מיד עדשות מגע.

לפנות לטיפול רפואי אם התסמינים נמשכים למעלה משעה, אם הראייה מטושטשת למשך זמן רב או אם יש תחושה של גוף זר בעין.

עור - תחושת צריבה, כאב, אדמומיות זמנית.

* לשטוף בכמות גדולה של מים ובמידת האפשר להשתמש בסבון, בייחוד לאחר חשיפה לתרסיס פלפל או לחומרים מגרים לא ידועים.

* אפשר להשתמש בנוזל נוגד חומצה (למשל התרופה לצרבת "מאלוקס") כדי להקל מעט על התסמינים.

* להימנע משימוש בקרמים, וזלין או שמנים.

* להסיר את כל הבגדים הנוגעים.

לפנות לטיפול רפואי במקרה של שלפוחיות או כוויות, גירוד מתמיד, אדמומיות ממושכת (למעלה משעה) או צריבה.

נשימה - תחושת חנק זמנית, קושי זמני לנשום.

* לצאת מיד מהאזור ולמצוא אוויר צונן וצח באזור מאוורר היטב. לנשום בצורה רגועה ככל האפשר.

* **לפנות לטיפול רפואי** במקרה של תסמינים ממושכים או של קצב נשימה מהיר לאורך זמן.

מערכות אחרות - קצב לב מוגבר, סחרחורת או חולשה.

* **לפנות לטיפול רפואי** בכל מקרה של תסמינים ממושכים או של קצב לב לא סדיר.

כדאי לדעת:

* לעתים מיכלי הגז המדמיע חמים מאוד ועלולים לגרום לכוויות ולחבלות.

* תרסיס פלפל נוטה לגרום לכאב מיד עם המגע, והכאב יכול להימשך 15-90 דקות. גז מדמיע בדרך כלל פועל ברגע שנוצר מגע עם העור (בתגובה לזיעה או לשמנים על העור), ומשך השפעתו קצר יותר (5-15 דקות).

* הסוגים החדשים של הגז המדמיע ותרסיסי הפלפל יכולים להישאר במשך ימים על בגדים, תיקים וכו'. שטפו הכל בסבון ובמים לפני שתחזרו לגעת בהם.

* צוותים רפואיים עלולים להיחשף באמצעות טיפול בנפגעים - יש לומר לרופא/ה או לאח/ות מה קרה והאם כבר התנקית מהחומר.

* תגובות אלרגיות לגז מדמיע, שלפוחיות, כוויות ותגובות קשות אחרות אינן נדירות. יש לפנות מיד לטיפול רפואי.

* עלולות להתעורר השפעות נפשיות, חשוב לפנות לקבלת הסיוע הנדרש.

* חשיפה לחומרי גירוי כימי תחת השפעת סמים או אלכוהול עלולה להחמיר את התסמינים. יש לפנות מיד לטיפול רפואי ולהשתדל לשמור על קור רוח.

* אנשים עם מחלות בדרכי הנשימה או מחלות כרוניות אחרות, ילדים וקשישים מצויים בסיכון גבוה יותר לתגובות חריפות.

* לא ידוע מהן ההשפעות של חשיפה כרונית לחומרים מגרים מסוג זה, אולם הן עלולות להיות חמורות, לרבות מומים עובריים או הפלות בקרב נשים הרות, מחלות כרוניות בדרכי הנשימה, דלקות עור אלרגיות ויתכן שגם סרטן. יש להימנע ככל האפשר מחשיפה תכופה.

קליעים קינטיים

קליעים קינטיים כוללים כדורי גומי ופולסטיק, "שקיקי שעועית" וקליעים אחרים. חלקם עשויים לשאת חומרים לגירוי כימי, או לכלול בתוכם חלקי מתכת או מספר קליעים שנורים יחד.

פגיעות אפשריות

- * חבלות ופציעות בעור.
- * פגיעות פנימיות כגון שברים, דימום פנימי ונזק לאיברים פנימיים.
- * קליעים קינטיים מסוימים יכולים לחדור דרך העור ולגרום לפגיעות פנימיות קשות ואף למוות.

דרכי טיפול

פציעות קלות:
להניח קרח או קומפרסים קרים למשך 24-48 שעות על האזור הנגוע, וליטול משככי כאבים קלים כגון אקמול ונוגדי דלקת שאינם סטרואידים.

לפנות לטיפול רפואי במקרים של:

- * פציעה בפנים ובאיברי גוף עדינים אחרים כגון איברי המין, כפות הידיים או הצוואר.
- * דימום או עור קרוע בעקבות פגיעת כדור.
- * תחושת כאב השונה מתחושה של חבורה זמנית.
- * דם בשתן, נפיחות, כאב חריף, קשיי תנועה או חתכים.

כלי נשק אקוסטיים

כלי נשק אקוסטיים, המכונים גם תותחי קול (בישראל מכונים "הצעקה"), פולטים רעשים חזקים ומיועדים לגרום לאי-נוחות או לכאב.

פגיעות אפשריות:

* מעבר לכאב ראשוני, לאי-נוחות ולצלצל זמני באוזניים, עלולים להיגרם גם צלצל ממושך באוזניים, חירשות או כאב.

דרכי טיפול:

במקרה של חשיפה או של כאב אוזניים, יש לעזוב מיד את האזור ולחפש מקום שקט.

לפנות לטיפול רפואי במקרים של:

- * צלצל מתמיד באוזניים, חירשות או כאב אוזניים קשה.
- * כל דימום מן האוזניים, כאב ראש קשה או תסמינים בלתי צפויים אחרים.

מכונית התזה, המכונה גם מכת"זית, יורה מים בלחץ גבוה מאוד. המים עשויים לכלול צבעים, חומרים מגרים או חומרים מביאשים.

פגיעות אפשריות:

- * מכונית התזה יכולה לגרום לחבלות ואף להפיל אנשים.
- * מעָבָר לכאב ראשוני ולפציעות שטחיות קלות, יכולות להיות גם השלכות משמעותיות בשל נפילה על עצמים קשים או על בני אדם אחרים ובשל פגיעה ישירה ממכונית ההתזה.
- * חשיפה למים במזג אוויר קר מגבירה את הסיכון להיפותרמיה (ירידה בחום הגוף) ולכוויות קור.

דרכי טיפול (ראו גם המלצות על קליעים קינטיים, לעיל):

במקרים של חשיפה למים במזג אוויר קר: יש להחליף מיד את הבגדים הרטובים בשכבות חמות ויבשות, ולהתפנות למקום חמים. במקרים של חשש לכוויות קור, אין לחמם את העור עד שניתן להבטיח שלא ייחשף שוב לקור. לאחר פינוי למקום בטוח, יש לחמם את האזור בעדינות במים חמים (לא רותחים). אין להשתמש בחום ישיר מכריות חימום, תנורי חימום ואש, ואין להפעיל כל לחץ על האזור הפגוע.

רימוני הלם מפיקים רעשים חזקים והבזקים מסנוורים, ומיועדים לעורר בלבול ותחושת בהלה.

פגיעות אפשריות:

- * פגיעות כתוצאה מפגיעה של חלקי הרימון המתפזרים בעוצמה.
- * כוויות, חבלות, כאבי אוזניים או בעיות ראייה, בייחוד אם הרימונים מתפוצצים בטווח קרוב.

דרכי טיפול:

ג'ל אלורה או משחה אנטיביוטית עשויים לסייע לכוויות קלות. קרח או קומפרסים קרים יכולים להקל על כאב שנגרם מכוויות.

לפנות לטיפול רפואי במקרים של:

- * פגיעה בראש, בפנים ובאיברי גוף עדינים אחרים כגון איברי המין, כפות הידיים או הצוואר.
- * כוויות, שלפוחיות או פצעים עמוקים יותר.
- * תחושת כאב השונה מתחושה של חבורה זמנית.
- * בעיות שמיעה או ראייה ממושכות.

המידע שלעיל ניתן רק בתור כלי עזר, ואין להשתמש בו או להסתמך עליו למטרות אבחון או טיפול. מידע זה אינו יוצר כל יחסי מטפל-מטופל, ואין להשתמש בו כתחליף לאבחון ולטיפול מקצועיים.

יש לשים לב כי כלי הנשק המפורטים לעיל יכולים לגרום לתגובות שונות לגמרי, ולעתים קרובות בלתי צפויות, אצל אנשים שונים.

לדוח המלא באנגלית, ראו: ארגון "רופאים לזכויות אדם" הבינלאומי INCLO-1

Lethal in Disguise: The Health Consequences of Crowd - Control Weapons (March 2016)

צילום: יוחם רוזן / אקטיביסטס

